

Megújítja-e a kommunikáció a tudományt?

Dr. Fábri György PhD
MTA

Alapdilemma:

A kommunikáció a tudományos működéshez képest **külső**, vagy **inherens** tényező is lehet?

Azaz:

kutatunk

és/vagy/közben

kommunikálunk?

I.

A tudomány kommunikációs tere(i)

Döntéshozók és finanszírozók tudományképe

Belső kommunikáció:

- Hálózatok
- Értékelés
- Projektek
- adatbázisok

Információs és kultúra-
transzfer együttműködés

tudományreprezentáció

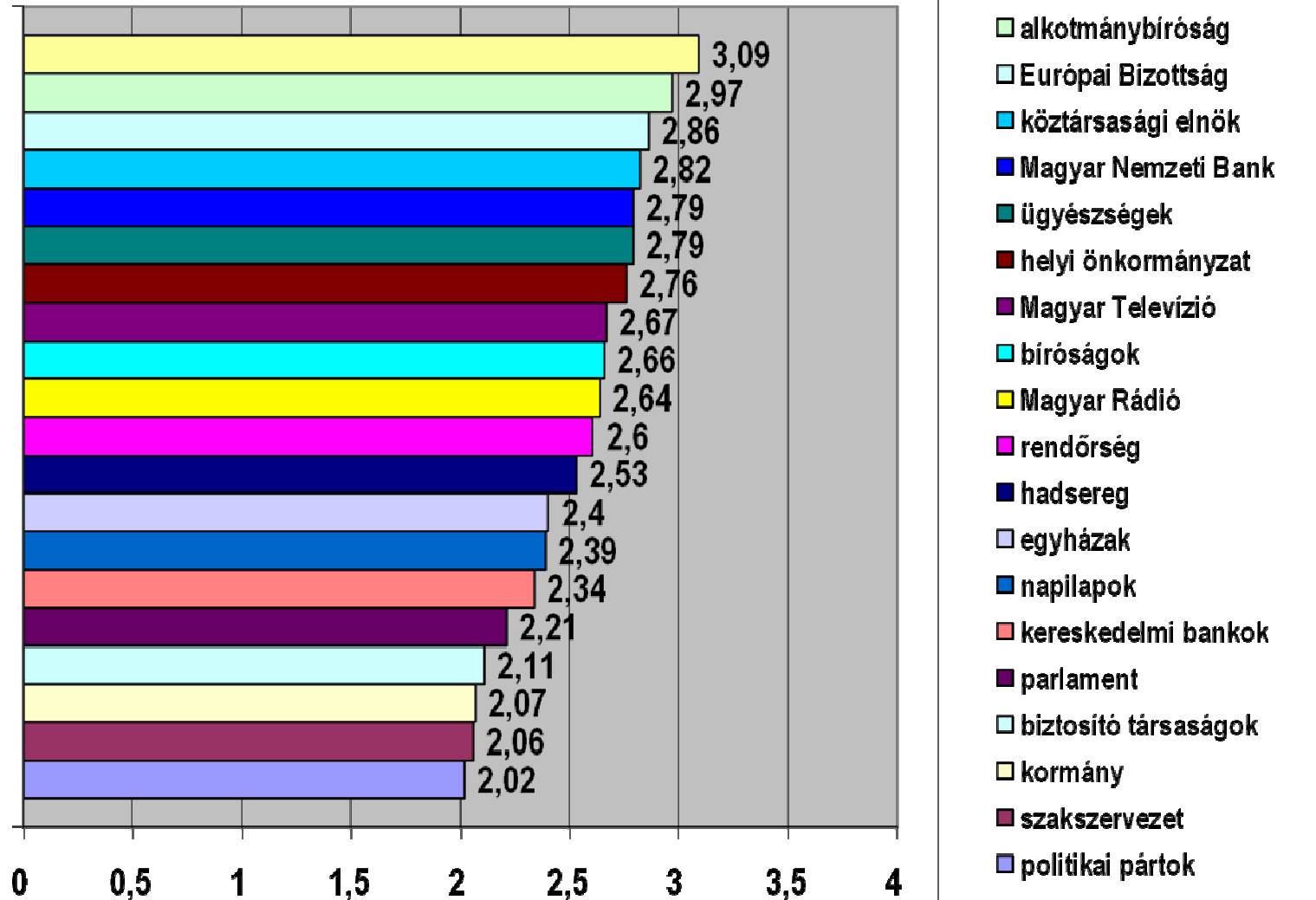
K + F + I + U
partnerek

medializáltság

Laikus közönség tudományképe

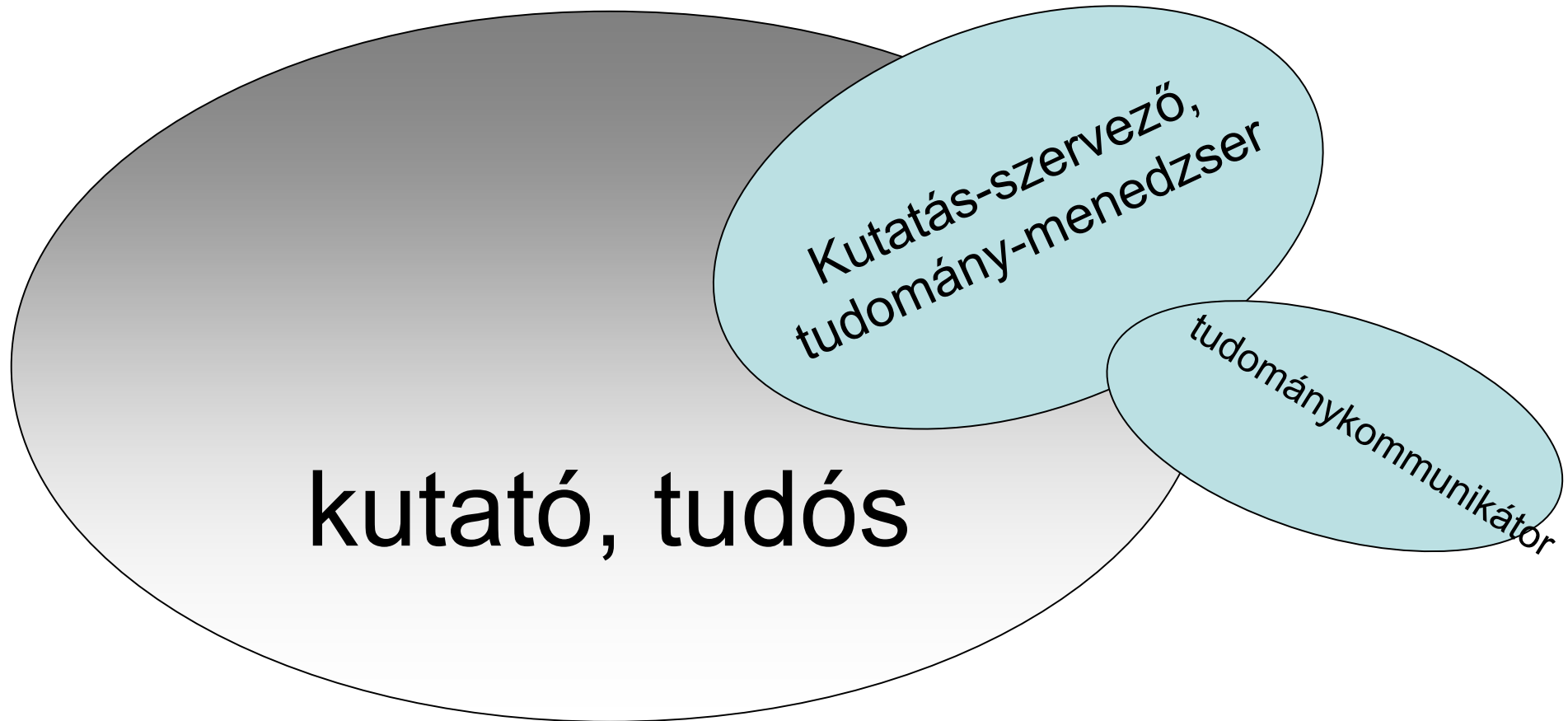

Mennyire bízik az egyes intézményekben? (1-4)

Tudós szerepek

A tudományba beépített külső
kommunikáció:

Public Engagement of
the Science and
Technology

Közösségi részvétel

- Etikai-világnézeti szempontok
- Közösségi érdekek
- Fenntarthatóság *versus* haladás
- Technológiai szkepticizmus
- Közösségi forrásráfordítás mérlegelése
- Egyéni döntési autonómia
- „Anithing goes”

Tudományfilozófiai implikációk

- Tudományfilozófiai anarchizmus
- Kuhn-i előzmények
- „erős program”

Tudománypolitikai hatások

- Hagyományos döntéshozatal elbizonytalanodik
- Társadalmi tekintély relativizálódik
- Felértékelődnek a közvetlenebb megtérülésű ill. prezentálhatóbb kutatások
- Átstrukturálódik a tudományos érték melletti érvrendszer
- Mindez befolyásolja a témaválasztást, módszertani döntéseket, hálózatszerveződést, (inter)diszciplinaritást

II.

**Megújult-e a magyar tudomány
a kommunikációs
évtizedében?**

Tíz év tapasztalata: „Nyitott Akadémia”

Öt év tapasztalata: „Az Akadémia láttatása”

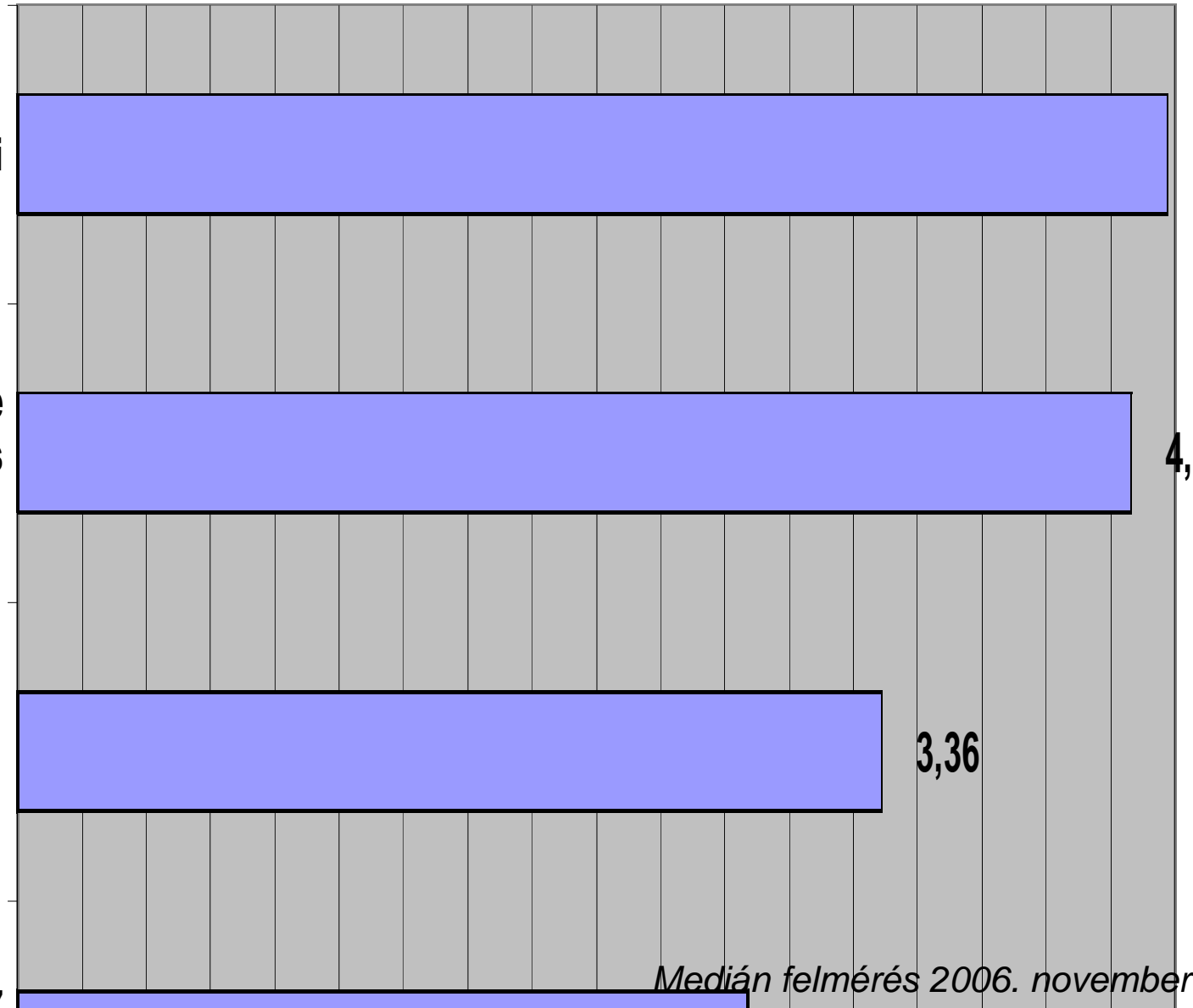
Mennyire ért egyet a következő megállapításokkal? (1-5)

A magyar tudósok tevékenysége, tudományos eredményei komoly hírnevet szerezhettek

A legjobb tudósok külföldre mennek, az igazi sikert más országok aratják le.

Tudományos sikerek révén lehet hírnevet szerezni az országnak, de ez túlságosan

Tudományos sikerek révén az

Medián felmérés 2006. november

Mennyire fontos feladata az MTA-nak? (1-5 skála)

magyar tudomány nemzetközi képviselete	4,45
magyar tudomány hazai képviselete	4,38
hosszú távú alap kutatások	4,35
gazdaságban azonnal hasznosuló alap kutatások	4,35
legkiválóbb tudósok személyes támogatása	4,21
kutatóintézetek fenntartása	4,20
felsőoktatás támogatása	3,90
idős tudósok támogatása	3,84
állásfoglalások nemzeti, stratégiai kérdésekről	3,79
tudományos folyóiratok kiadása	3,78
kutatások a kormány számára	3,78

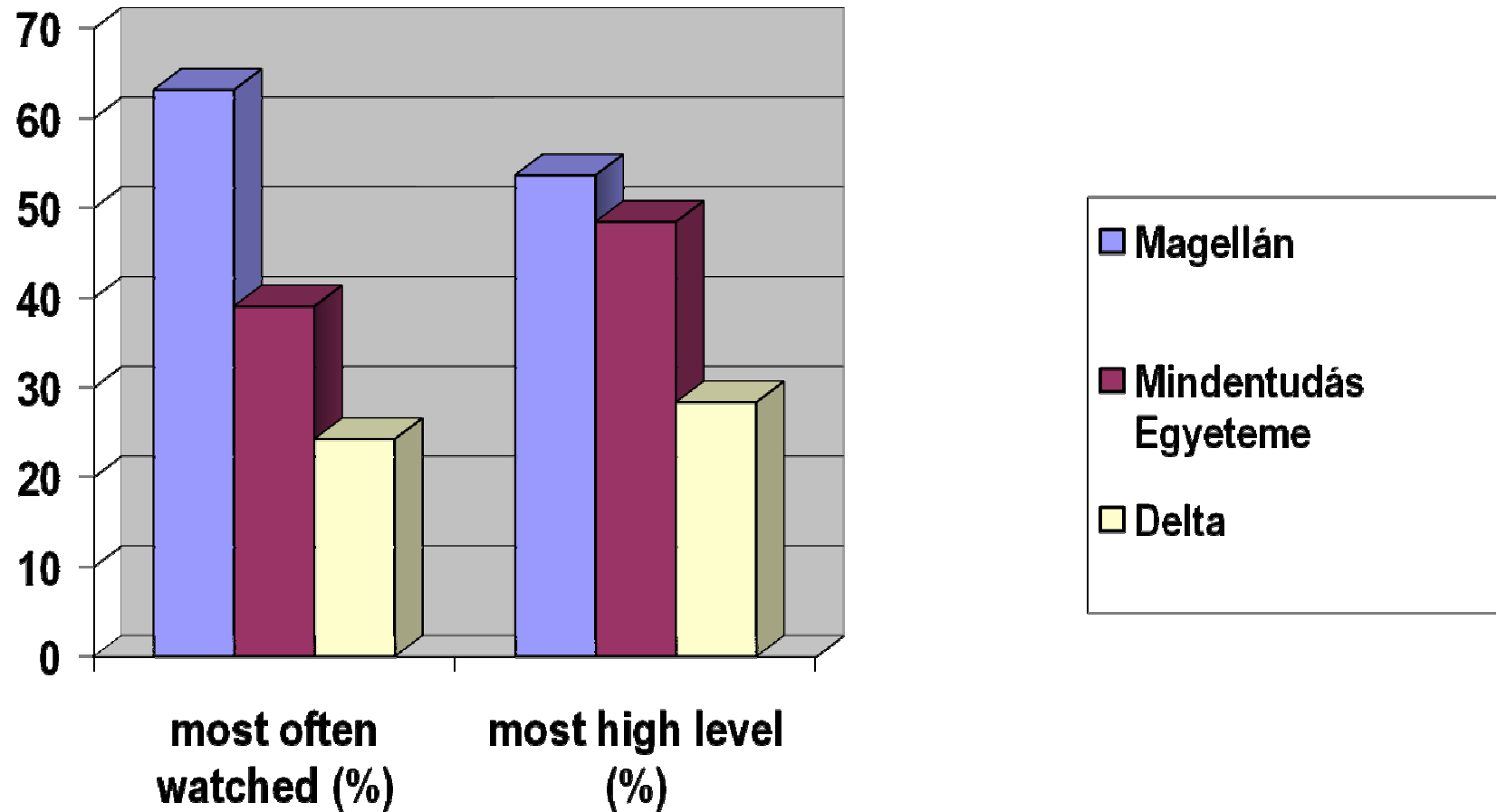

Ki döntse el, hogy milyen kutatásokra fordítsák a költségvetési forrásokat?

Magyar Tudományos Akadémia	31,8%
tudósokból álló zsűrik, bizottságok	18,3%
az az állami szervezet, minisztérium, amelyik a pénzt adja	18,1%
maguk a tudósok	10,6%
döntse el a gazdaság	9,0%
nem tudja	8,0%
valamilyen független lakossági szervezet	1,9%
a tudományos sajtó	1,6%
egyéb	0,6%
egyéb sajtó	0,1%

Reputation of Mindentudás Egyeteme / ENCOMPASS

Medián felmérés 2006. november

Esettanulmány: akadémiai reform és tudomány

- Kiindulás: kommunikációs nyomás
- Kommunikációs válasz tartalmi háttér nélkül elégtelen
- Tudományszervezeti és kutatás-produkciós válasz használható érv (de nem több!)
- Kommunikációs és tudománypolitizálási válasz hatékonysága
- Tudományszervezeti folyamatokat indukál
- Kutatás-tematikai és prezentációs folyamatok

III.

Mit kezdjen a tudomány a kommunikációval, ha már az úgysis kezd vele valamit?

Tudományfilozófiai válasz-javaslat elemei

- kommunikatív racionalitás
- Hálózatos tudás-referencia közeg
- tradíción és tekintélyen alapuló igazságérvény

A tudomány médiastratégiája

- értékelvűség megtartásának alapfeltétele: saját érték léte
- konzervatív értéktudat és professzionális médiaeszközök egyszerre érvényesülnek:
  - meritokrata elvek alapján felépített tartalom
  - a legnyitottabb médiajelenlét
  - versenyképes média-technológia
  - egydimenziós média-mérce meghaladása

Kommunikációs veszélyek

- „Fenn az ernyő, nincsen kas”
- Média értékvesztettsége áttekint a tudomány médiajelenlétére
- Időt, energiát, forrást vesz el a kutatástól
- Az elérhető pozíciójavulás nem arányos a befektetéssel
- Tudásértékek média-diszkutálhatósága csökkenti a tudomány kívánatos intaktságát

Kommunikációs teendők

- Képzés
- Média-jelenlét
- Promóciós kampányok

Stratégiai feladatok

- tudománykommunikációs képzés indítása
- természettudományos rekrutációs bázis erősítése
- tanár-képzésben és tanár-továbbképzésben a *science*-oktatás fejlesztése demonstrációs vonatkozásban

Médiaajelenlét

- Akadémiai műhelyek: televíziós magazin-sorozat
- Új televíziós műsorok: kreatív dokumentumfilm, tud(á/ó)s-klipek
- Új kommunikációs elemek: tudományos blogok, televíziós tudománypolitikai vitaműsorok
- Mindentudás Egyeteme fejlesztések: előadás-elemek, feedback-mérés
- Élet és Tudomány támogatása

Akadémiai kommunikáció

- akadémiai kommunikációs stratégia fejlesztése
- Magyar Tudomány Ünnepe: fesztiválprogram és kommunikációs bővülés
- tudományos kampányok
- kommunikációs szolgáltatások kutatóhelyeknek

A tudománykommunikáció szerepeinek újraosztása:

tudós kommunikátorok

vagy

tudományos újságírók?

Mindehhez elengedhetetlen a tudományos média, mint háttország

- magyar „Science”
- hagyományos tudományos printmédia megerősítése
- önálló pozíciók az elektronikus médiában

Köszönöm a figyelmet!

Budapest, 2007. március 6.